

BBABAC_5 - Bacheloroppgave

Bacheloroppgave med forskningsmetode

Barn som vokser opp med vold i hjemmet

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

Stavanger - 16.05.2022

Kandidatnummer: 5149

Antall ord: 10978

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	3
1.1 Problemstilling	4
1.2 Avgrensning og presisering av problemstilling	4
1.3 Relevans for fag og yrkesutøvelse	4
1.4 Oppgavens form	5
1.5 Begrepsavklaring	5
1.5.1 Barn	5
1.6 Etikk i barnevernet	5
1.6.1 Hensynet til barnets beste	5
2.0 Teori	6
2.1 Hva menes med begrepet vold?	6
2.1.1 Psykisk vold	6
2.1.2 Fysisk vold	7
2.1.3 Materiell vold	7
2.1.4 Vold mot betydningsfull andreperson	7
2.2 Barns utvikling	8
2.3 Utviklingspsykologi	9
2.4 Tilknytningsteori	10
2.5 Traumeperspektiv	11
3.0 Metode	12
3.1 Litteraturstudie som metodevalg	12
3.2 Sterke og svake sider ved systematisk litteraturstudie	13
3.3 Avgrensning for søk	13
3.3.1 Inklusjonskriterier	13
3.3.2 Eksklusjonskriterier	14
3.3.3 Kvalitetsvurdering	14
3.3.4 Relevansvurdering	14
3.4 Søkestrategi/fremgangsmåte	15
3.5 Styrker og svakheter ved egen fremgangsmåte	16
4.0 Søk	17
4.1 PICO	17
4.1.1 Tabell 1. PICO skjema	18
4.2 Databasene	19
4.2.1 Oria	19
4.2.2 Idunn	19
4.2.3 Cinahl	19

4.3 Søkeresultat.....	20
4.3.1 Tabell 2. Komplette liste over de fire studiene.....	20
4.4 Valg av studier.....	21
4.5 Analyse.....	22
4.5.1 Tabell 3. Artikkel 1.....	22
4.5.2 Tabell 4. Artikkel 2.....	24
4.5.3 Tabell 5. Redigert bok.....	25
4.6 Tematisering.....	27
4.6.1 Tabell 6. Sammenligning av temaer i de ulike artiklene.....	28
4.6.2 Tabell 7. Sammenfatning av tema.....	29
5.0 Resultat.....	30
6.0 Diskusjon.....	31
6.1 Mestringsstrategier.....	31
6.2 Konsekvenser.....	32
6.3 Hva har vold å si for barns utvikling?.....	35
7.0 Avslutning.....	37
8.0 Kilder.....	37

1.0 Innledning

Vold i nære relasjoner anses som et alvorlig samfunnsproblem (Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige, 2019). Videre kan vi se at vold har helsemessige og sosiale konsekvenser (Thoresen & Hjemdal, 2014, s. 13). Flere studier viser at vold i barndommen kan gi omfattende fysiske-, og psykiske helseplager (Mevik et al., 2016, s. 14). Vold og overgrep kan påføre barn vonde sår og traumer. Dette kan prege både barndom og voksenliv. Dersom vold og overgrep ikke oppdages kan mange av disse barna møte voksenlivet med dårlige livsvilkår (Mevik et al., 2016, s. 14). FNs barnekonvensjon stadfester barns vern mot vold, og forplikter staten til å beskytte barn mot alle former for fysisk eller psykisk vold, samt forsømmelse eller utnytting (Mevik & Edvardsen, 2016, s. 55). Gode oppvekstvilkår i barndommen er derfor avgjørende for å få et godt voksenliv.

1.1 Problemstilling

I dette arbeidet skal jeg undersøke problemstillingen «Hva slags konsekvenser kan det å vokse opp med vold i hjemmet ha for barns utvikling?». Problemstillingen har jeg valgt på bakgrunn av at voldsbruk er i strid med norsk lov, og et brudd på menneskerettighetene. Som kommende barnevernspedagog ønsker jeg å få en større forståelse i de ulike konsekvensene som kan påvirke barnets utvikling, samt få et større innblikk i hvor skadelig det å vokse opp med vold egentlig er. Dersom vi er klar over de mulige konsekvensene det kan ha for barns utvikling å vokse opp med vold, kan vi forhåpentligvis være bedre rustet i møte med barn og deres familier som står i situasjoner der volden er en del av hverdagen. Dette understreker viktigheten av å gripe inn med rett hjelp til rett tid, og å jobbe aktivt med forebygging og hjelpetiltak i familiene.

1.2 Avgrensning og presisering av problemstilling

Jeg har valgt å avgrense oppgaven min til vold og har derfor utelukket seksuelle overgrep for å spisse besvarelsen ytterligere, men også slik at oppgavene er mulig å svare på. Ved å avgrense problemstillingen unngår jeg at oppgaven blir for stor, med tanke på at vold og seksuelle overgrep er to svært omfattende områder. Denne oppgaven skal gjøre rede for «Hva slags konsekvenser kan det å vokse opp med vold i hjemmet ha for barns utvikling?». Voldsbegrepet blir brukt som et overordnet begrep for de ulike voldstypene i denne oppgaven. Oppgaven skal ikke ta for seg seksuell vold.

1.3 Relevans for fag og yrkesutøvelse

Barnevernspedagoger har et spesielt ansvar, i kraft av sine stillinger og sin utdanning. Utgangspunktet er å jobbe for barnets behov og barnets beste skal være i sentrum (Studsrød & Paulsen, 2019, s. 25). Det som er felles for alle barnevernspedagogers arbeidsområder, er at de er rettet inn mot barn og unge som på ulike måter er i utsatte eller sårbare situasjoner. Barn har ifølge FNs barnekonvensjon artikkel 19 rett til frihet fra vold (Andersland & Mevik, 2016, s. 38). Norge har flere lovbestemmelser som skal sikre barns rettsvern, men selv med disse, rammes mange barn av vold og overgrep (Andersland & Mevik, 2016, s. 39). Barnevernspedagogens kunnskap innebærer derfor å kunne forstå hva den sårbarheten handler om og hva det innebærer for barnet. I tillegg må man være i stand

til å finne mulige tiltak som kan avhjelpe og være til barnets beste. I Norge er det ikke lov til å utøve noen form for vold mot barn eller utøve oppdragelsesvold, dette er stadfestet i Barneloven (Barneloven, 1981, §30). Dette betyr at barnevernspedagoger hele tiden må ha barnet i sentrum i sitt arbeid, og se og forstå livssituasjonen til barn og unge i en helhetlig kontekst (Studsørød & Paulsen, 2019, s. 25).

1.4 Oppgavens form

Første del av oppgaven skal redegjøre for aktuell teori som skal bidra til å belyse problemstillingen. Andre del av oppgaven skal ta for seg hvilken metode som er blitt brukt, søkestrategi, fremgangsmåten som har blitt anvendt, inklusjons-, og eksklusjonskriterier, samt søk ved hjelp av PICO. Tredje del består av resultater, funn og drøfting som skal redegjøre for problemstillingen «Hva slags konsekvenser kan det å vokse opp med vold i hjemmet ha for barns utvikling?». Siste del består av en avsluttende oppsummering.

1.5 Begrepsavklaring

1.5.1 Barn

FNs barnekonvensjon definerer alle mennesker under 18 år som barn (Barne-og familiedepartementet, 1989).

1.6 Etikk i barnevernet

Verdier er sentrale i barnevernsarbeidet, og vi sier gjerne at barnevernet er verdibasert. Dette kommer blant annet til uttrykk ved at barnevernet skal handle til barnets beste. Etske utfordringer aktualiseres i arbeid med barn i sårbare situasjoner (Studsørød & Paulsen, 2019, s. 66). I enhver barnevernssak er det noen viktige prinsipper som bør ligge til grunn for å kunne gjøre en god barnevernsfaglig vurdering av saken. Prinsippene det er snakk om er legalitetsprinsippet, det mildeste inngreps prinsippet, det biologiske prinsippet og hensynet til barnets beste (Studsørød & Paulsen, 2019, s. 66).

1.6.1 Hensynet til barnets beste

Hensynet til barnets beste finner vi i barnevernsloven § 4-1, med dette følger retten til å bli hørt i § 6-3 og retten til å medvirke i egen sak i § 1-6. Dette prinsippet er et overordnet

prinsipp i alt barnevernfaglig arbeid og følger barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 (Bie et al, 2014, s. 70). Hva som er barnets beste bestemmes av en helhetlig og skjønnsmessig vurdering av hva som er det beste for akkurat det enkelte barnet (Bie et al, 2014, s. 70). Dette betyr at dersom foreldrenes interesser står i konflikt med hva som er barnets beste, vil nettopp hensynet til barnet veie tyngst (Bie et al., 2014, s. 70). Når vi jobber med saker der vold er et faktum, skal barnets beste veie tyngst i vurderingen som blir lagt for tiltakene.

2.0 Teori

For å gjøre rede for aktuell teori, litteratur og forskning, har jeg valgt å skrive en egen teoridel. Den gjør at man kan identifisere, forstå og forklare fenomener (Thidemann, 2019, s. 64). Videre tenker jeg at det som er relevant å anvende i denne oppgaven er informasjon om vold og ulike typer av det, utviklingspsykologi, tilknytningsteori og traumeteori. Dette er med på å danne et kunnskapsbasert grunnlag da det gir leseren relevant teori og informasjon (Thidemann, 2019, s. 64). For å forstå studiens innhold, kriterier og omfang vil det derfor være relevant med en teoridel.

2.1 Hva menes med begrepet vold?

Vold er et omfattende begrep og det finnes derfor ingen universell definisjon av vold som alle kan slutte seg til (Pape & Stefansen, 2004, sitert i Heltne & Steinsvåg, 2011). Per Isdals definisjon av vold peker mot enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje, eller slutte å gjøre noe han eller hun vil (Per Isdal, 2000, sitert i Heltne & Steinsvåg, 2011, s. 19). Denne definisjonen definerer ikke spesifikke voldshandlinger, men vektlegger voldens funksjon, nemlig at den utsatte blir kontrollert, redd, ydmyket og/eller nedverdiget (Heltne & Steinsvåg, 2011, s. 19). Ifølge Isdal er det flere underkategorier som den generelle definisjonen bygger på, altså psykisk vold, fysisk vold, seksualisert vold og materiell vold.

2.1.1 Psykisk vold

Psykisk vold omfatter både direkte, - og indirekte trusler, kontrollerende atferd, isolerende atferd, og utagerende sjalusi. Å være vitne til vold er en form for psykisk vold, nettopp fordi det skremmer, skader, smerter og samtidig utgjør en trussel både direkte og indirekte

(Heltne & Steinsvåg, 2011). Videre bruker Isdal latent vold som en dimensjon ved psykisk vold, og mener at dette er den dominerende voldsformen i en familie som lever med vold i hjemmet. Latent vold betyr å leve under konstant frykt for nye voldsepisoder (Heltne & Steinsvåg, 2011, s. 19). For barn som vokser opp i et hjem preget av vold, innebærer dette at hele barnets tilværelse styres av overlevelsesstrategier for å unngå nye voldsepisoder (Heltne & Steinsvåg, 2011). Over tid kan dette føre til destruktiv atferd og alvorlige psykiske vansker.

2.1.2 Fysisk vold

Fysisk vold er det de fleste av oss umiddelbart assosierer med begrepet vold. Denne typen vold utøves ved konkrete fysiske handlinger som retter seg direkte mot en annen person (Mevik & Lillevik, 2016). Den fysiske volden innebærer bruk av fysisk makt direkte rettet mot barnet som for eksempel, dytting, risting, kvelertak, slag, spark, legge i gulvet, vridning av kroppsdeler, eller bruk av slag-, stikk-, eller skytevåpen (Mevik & Lillevik, 2016, s. 27). Fysisk vold er ofte lett synlig, og den kan forårsake både fysiske og psykiske skader.

2.1.3 Materiell vold

Materiell vold utarter seg fra den fysiske volden og er mer indirekte, samtidig som den retter seg mot materielle ting (Isdal, 2000, sitert i Mevik & Lillevik, 2016, s. 28). Det kan blant annet være knusing av inventar, slag i bord eller vegg, velting og kasting av gjenstander, slamring med dører og lignende (Mevik & Lillevik, 2016, s. 28). Ved materiell vold brukes den fysiske makten mot noe annet enn barnet, og skaper redsel og oppleves som truende selv om volden ikke er direkte rettet mot barnet (Mevik & Lillevik, 2016, s. 28). Derfor kan materiell vold også ses i sammenheng med psykisk vold, nettopp fordi den kan oppleves som truende og skremmende (Mevik & Lillevik, 2016, s. 28).

2.1.4 Vold mot betydningsfull andreperson

Vold mot en betydningsfull andreperson innebærer at barnet opplever at noen som er viktige for barnet blir utsatt for vold, som for eksempel mamma eller søsken (Mevik & Lillevik, 2016, s. 29). Det kan utarte seg i form av at de er til stede under volden eller at barnet hører den. Denne formen for vold kan være en minst like skadelig livssituasjon for barnet som at volden rettes direkte mot barnet selv (Mevik & Lillevik, 2016, s. 30). Barnet

blir indirekte skadet av at barnets omsorgsperson blir utsatt for vold, dette er fordi volden kan påvirke den ene forelderens forutsetninger for å kunne være en trygg og god omsorgsperson (Mevik & Lillevik, 2016, s. 30).

2.2 Barns utvikling

Alle barn er alle unike på hver sin måte, men barn viser også mange fellestrekk i utviklingen. Eksempler på dette er at de fleste begynner å vise utviklingsatferd allerede i det første leveåret som å gå, og har tilegnet seg hovedelementene i språket i fireårsalderen (Tetzchner, 2018, s. 24). Likevel kan det være store forskjeller mellom barn med hensyn på når de tilegner seg ulike ferdigheter. Dette viser seg i form av at noen barn er tidligere ute med tilegnelsen av en del ferdigheter, mens andre barn utvikler seg senere på ett eller flere områder (Tetzchner, 2018, s. 24). Det er vesentlig å være klar over at noen barn har funksjonshemminger eller andre vansker som hemmer utviklingen deres, og som gjør at de utfører mange handlinger på måter som er utenfor normalen. For eksempel at barn med lammelser i beina må forflytte seg ved hjelp av rullestol.

Normal utvikling omfatter utviklingsstier med funksjoner som er intakte og som virker innenfor en ordinær variasjon (Tetzchner, 2018, s. 24). Den typiske utviklingen er det vanligste forløpet. Med atypisk utvikling menes at det er en funksjonelt normal utvikling som forløper på en uvanlig måte (Tetzchner, 2018, s. 24). Det kan blant annet vise seg ved at et døvt barn viser en normal, men atypisk språkutvikling ved at de tilegner seg tegnspråk i stedet for talespråk. Avvikende utvikling er når individet ikke er tilpasset eller ikke tilegner seg vanlige menneskelige funksjoner (Tetzchner, 2018, s. 24).

Det er de samme prinsippene som ligger til grunn enten utviklingen utfolder seg på normal eller avvikende, vanlig eller uvanlig måte. Det er vesentlig at jeg som kommende barnevernspedagog har kunnskap om barn med funksjonshemminger med atypisk eller avvikende utvikling, for forståelsen av utviklingsprosessen generelt. Samtidig som at kunnskap om typisk og normal utvikling er nødvendig for å forstå atypisk og avvikende utvikling (Tetzchner, 2018, s. 24). På denne måten vil det være lettere å oppdage avvik ved å klare å identifisere hva som er normalt og unormalt.

2.3 Utviklingspsykologi

Den psykologiske endringsprosessen ethvert barn går igjennom kalles for utvikling (Smith, 2018, s. 9). I barndommen vil det skje store fysiske og psykologiske forandringer som vil ha betydning for senere utvikling i livet (Tetzchner sitert i Håkonsen, 2014, s. 39). Barnets omsorgspersoner spiller en betydelig rolle når det kommer til å påvirke barnets utvikling. Forandringer i barnets atferd som utvikles i takt med alderen kan ses på som utvikling. Det som hjelper med å drive utviklingen fremover er barnets egenskaper og miljøet det vokser opp i, også kalt for transaksjonsmodellen (Smith, 2018, s. 9-10).

Transaksjonsmodellen er av stor betydning og viser at utvikling er en prosess hvor barnet endres i samspill med omgivelsene (Smith, 2018, s. 16). For å kunne avgjøre om utviklingen er utviklingshemmende eller utviklingsfremmende må vi derfor se på samspillet mellom barnets gener og erfaringene barnet gjør (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 70-71) Når omsorgspersoner kan gi barn beskyttelse og emosjonell støtte, veiledning gjennom utforskning, samt gi barnet andre mennesker de kan skape relasjoner til, er dette ifølge Smith gode nok miljøbetingelser (Smith, 2018, s. 121). På en annen side kan det hemme eller hindre at barn utvikler seg på den typiske måten dersom miljøbetingelsene ikke er gode nok (Smith, 2018, s. 121-122). Vi kan derfor si at vold i familien vil gi negative samspillserfaringer.

Selvregulering er også svært sentralt når vi snakker om utvikling hos barn. En modell som ofte blir brukt for å forstå selvregulering er toleransevinduet. I tillegg blir den også brukt for å forstå ettervirkningene av traumer (Nordanger & Braarud, 2014, s. 531). For at barnet skal utvikle evner til å regulere seg på egenhånd etterhvert, er det vesentlig at omsorgspersonene har ansvar for regulering hos barnet fra tidlig alder (Nordanger & Braarud, 2014, s. 532). Barn trenger gode voksne som kan gi dem trøst og omsorg slik at de kan få hjelp til å danne et godt reguleringssystem. Selvregulering er nemlig en viktig funksjon for å ha kontroll over emosjoner, oppmerksomhet og atferd (Braarud & Nordanger, 2011, s. 969). Gjennom positivt samspill med sine relasjoner lærer barnet å kjenne igjen sine egne behov, skille mellom følelser en besitter og samtidig regulere dem (Braarud & Nordanger, 2011, s. 969).

Videre viser toleransevinduet spenningen mellom hyperaktivert-, og hypoaktivert tilstand, og selve størrelsen på toleransevinduet formes etter barnets samspillserfaringer fra sine første leveår (Nordanger & Braarud, 2014, s. 531). Når man befinner seg innenfor toleransevinduet er man mer mottakelig for læring, samtidig som at man er mer tilstede i situasjoner og relasjoner (Nordanger & Braarud, 2014, s. 531). Dersom man er i en hyperaktivert tilstand, befinner man seg over toleransevinduet. Å være i en hyperaktivert tilstand kan på mange måter føre til rastløshet, impulsivitet og eksplosiv atferd (Nordanger & Braarud, 2014, s. 521). Er man derimot i en hypoaktivert tilstand blir man ofte rammet av nummenhet, fravær av kroppslig følelse og utmattelse (Porges sitert i Nordanger & Braarud, 2014 s. 531-532). Det mest optimale for barnet vil derfor være å befinne seg innenfor toleransevinduet.

2.4 Tilknytningsteori

Tilknytning kan forstås som selve grunnsteinen til det sosiale livet (Hagen, 2021, s. 67). Det er et sterkt emosjonelt bånd mellom barnet og omsorgsgiveren, som er en viktig del for utviklingen av barnets selvoppfattelse, trygghet og tillit (Håkonsen, 2014, s. 46). Det er vesentlig med en fast, trygg og stabilt følsom omsorgsgiver som møter barnets behov, for å få en helsefremmende utvikling (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 71). Omsorgen et barn får er derfor svært avgjørende for barnets utvikling. Gjennom tilknytningsatferd forsøker barnet å etablere en nærhet og tilknytning til sine omsorgspersoner (Håkonsen, 2014, s. 47). Dette kan for eksempel være når barnet gråter over at noe galt eller at det smiler når det er glad og fornøyd. Tilknytningskvaliteten mellom barnet og omsorgspersonen påvirkes derfor av hvordan omsorgspersonen responderer på tilknytningsatferden til barnet (Håkonsen, 2014, s. 47). Med andre ord avhenger kvaliteten på tilknytningen av at omsorgspersonene er emosjonelt tilgjengelige, og evner å tolke barnet sitt slik at utviklingen på tilknytningen blir god (Håkonsen, 2014, s. 46-47).

Barn utvikler indre arbeidsmodeller ut ifra sine erfaringer med omsorgsgiver. Indre arbeidsmodeller handler om tanker, handlingsredskaper og følelser som dannes ved samspillserfaringene mellom barn og omsorgspersoner (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 71). Trygg og stabil tilknytning danner grunnlag for at barnet tørr å stole på andre mennesker og at barnet føler det er verdt omsorg og kjærlighet. På en annen side kan utrygg tilknytning

føre til at barnet er unnvikende i møte med nye mennesker, og de tviler på seg selv og sin egen verdi (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 71). Ainsworth peker mot fire typer tilknytningskvaliteter, altså trygg tilknytning, ambivalent tilknytning, unnvikende tilknytning og desorganisert tilknytning (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 72-73). Det som skiller desorganisert tilknytning fra de tre andre tilknytningsformene er at den type tilknytning ikke er organisert. Det betyr at barnet mangler forutsigbarhet og strategier for å skape trygghet på (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 72-73). Desorganisert tilknytning er et resultat av at omsorgspersonen både er årsaken og løsningen på barnets frykt (Hagen, 2021, s. 79). Ved organisert tilknytning vet barnet hvordan de skal forholde seg til omsorgsgiveren på, samt at barnet er i stand til å finne måter å sikre omsorg.

2.5 Traumeperspektiv

Traumebegrepet brukes forskjellig i litteraturen og er nokså utydelig i flere sammenhenger. Selve begrepet traume kommer i fra gresk og betyr «sår», dette gjenspeiler at det å bli traumatisert er en subjektiv reaksjon på en potensielt traumatiserende hendelse (Van der Hart et al., 2006 sitert i Blindheim, 2012, s. 169). Et traume er ikke synonymt med det å ha opplevd vold, seksuelle overgrep, ulykker og så videre, man kan klare seg nokså fint etter å ha opplevd slike hendelser (Blindheim, 2012, s. 169). En kan altså være traumatisert etter slike hendelser, men ikke nødvendigvis. Med andre ord er det ikke selve hendelsen som er et traume, men altså påvirkningen hendelsen kan ha på et individ i etterkant av en potensielt traumatiserende hendelse (Blindheim, 2012 s.169-170).

Det viser seg at det er langt større risiko for å bli traumatisert dersom man bli utsatt for hendelser i barndommen som er intense, svært negative, ukontrollerbare og at hendelsene blir begått av en omsorgspersoner (Blindheim, 2012, s. 169). Van der Hart, Nijenhuis og Steele (2006) mener det sentrale i en posttraumatisk tilstand er at det har skjedd en hendelse som overstiger personens integreringskapasitet (Van der Hart, Nijenhuis og Steele, 2006 sitert i Blindheim, 2012, s. 169). Integreringskapasiteten vil være langt svakere hos barn enn voksne ettersom at barn fremdeles er under utvikling.

I hovedsak kan vi dele traumer inn i «type 1-traumer» og «type 2-traumer», der typiske «type 1-traumer» er enkelthendelser som blant annet dødsulykker og overfall, mens «type

2-traumer» kan være gjentatte eller vedvarende traumatiske belastninger (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187). Vold i nære relasjoner vil med andre ord falle under som et «type 2-traume». De indre psykologiske strukturene som skal skape tillit til at verden er trygg og forutsigbar, forstyrres hos barn som vokser opp med vold i familien (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187). For hjernen til et barn som er under konstant utvikling, vil et traume utløse sterke overlevelsesreaksjoner i nervesystemet som blant annet innebærer overstimulering av hjernens alarmsentral (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187). Ifølge Øverlien kan derfor vold forstås som traumer eller en traumatiserende opplevelse (Øverlien, 2012, s. 24).

3.0 Metode

“Metodeavsnittet gir en beskrivelse av fremgangsmåten, det vil si hvordan forskeren har gått frem for å få svar på problemstillingen og forskningsspørsmål” (Thidemann, 2019, s. 68). Kvantitativ metode tar utgangspunkt i målbare enheter, der forskeren innhenter store mengder talldata til bruk i blant annet regneoperasjoner (Dalland, 2017, s. 51). På den andre siden tar kvalitativ metode sikte på innsamling av meninger og opplevelser som blir analysert og tolket for å gi en dypere forståelse i søken etter mening og formålsforklaringer (Dalland, 2017, s. 52). Der kvalitativ metode undersøker dybden på et mindre utvalg, undersøker kvantitativ metode bredden i et stort utvalg ved innhenting av talldata.

Dataen som er blitt brukt i denne oppgaven er hentet fra allerede publiserte forskningsartikler for å besvare problemstillingen. Jeg har valgt kvalitativ metode der hensikten er å få kunnskap om menneskelige egenskaper som meninger, opplevelser, erfaringer, tanker, forventninger, motiver og holdninger. Kvalitative datainnsamlingsmetoder er hensiktsmessige når man vil ha svar på spørsmål som «hvordan foregår?» eller «hvordan oppleves?» (Thidemann, 2019, s. 76).

3.1 Litteraturstudie som metodevalg

I denne oppgaven har jeg brukt litteraturstudie som metode. En litteraturstudie er en studie som systematiserer kunnskap fra skriftlige kilder (Thidemann, 2019, s. 77). Å systematisere innebærer å samle inn litteratur, gå kritisk gjennom den og til slutt sammenfatte det hele (Magnus & Bakketeig 2000, sitert i Thidemann, 2019, s. 77). Hensikten med en

litteraturstudie er å gi leseren god forståelse og en oppdatert kunnskap på det område som problemstillingen etterspør og hvordan man har kommet frem til denne kunnskapen (Thidemann, 2019, s. 78). Et systematisk litteratursøk er planlagt, begrunnet, dokumentert og etterprøvbart (Thidemann, 2019, s. 82). I min oppgave er hensikten å få en oversikt over hvilke konsekvenser som kan forekomme av å vokse opp med vold i hjemmet, samt se betydningen av hva det har å si for barns utvikling.

3.2 Sterke og svake sider ved systematisk litteraturstudie

Det er vesentlig at man er kritisk i lesningen når man skal samle inn data. Styrken ved en litteraturstudie er at studien kan benytte seg av bred og dyp data fra tidligere forskning (Axelsson, 2012 sitert i Forsberg & Wengstrøm, 2016). Det gir en god oversikt over fagområdet, som gjør at tiden brukt på å lage og godkjenne spørreundersøkelser og intervjuer, kan bli brukt til å analysere og systematisere allerede eksisterende data. Derimot krever det at man er kildekritisk, og at ansvaret er stort når det gjelder å velge relevant data ut ifra eksisterende artikler. Det er derfor avgjørende å være objektiv og ha gode kunnskaper i å vurdere validiteten og reliabiliteten til artiklene på en kritisk måte. En potensiell feilkilde i denne besvarelsen er at jeg som student har lite erfaring i å skrive en litteraturstudie ettersom at dette er første gangen jeg gjør det. Kunnskapen jeg har tilegnet meg kommer i hovedsak fra tidligere forelesninger. Med dette i bakgrunn kan det oppstå feilkilder i form av hvordan jeg analyserer og tolker data.

3.3 Avgrensning for søk

Ettersom at retningslinjene for bacheloroppgaven er å finne studier som ikke er eldre enn 5 år, har jeg avgrenset søkene mine til det. Studier som har et annet språk enn skandinavisk og engelsk ble ikke sjekket.

3.3.1 Inklusjonskriterier

I lys av problemstillingen er dataen i denne oppgaven valgt på bakgrunn av disse inklusjonskriteriene:

- Studien må si noe om vold og det å vokse opp med vold i hjemmet, og/eller hva slags betydning det har for barns utvikling
- Studien må være publisert i et fagfelleverdert tidsskrift eller være en redigert bok

- Studien må ha rangering 1 eller 2 hos Norsk Senter for Dataforskning (NSD)
- Studien må være kvalitativ forskning, grunnet at forskningsmetoden brukes for å undersøke og beskrive menneskers opplevelser og erfaringer (Helsebiblioteket, 2016).
- Språket på studien må være skandinavisk eller engelsk

3.3.2 Eksklusjonskriterier

- Barnevernspedagoger erfaringer i møte med barn som har opplevd vold
- Hvordan barneverntjenesten håndterer meldinger om vold i hjemmet
- Studier som har et annet språk enn skandinavisk eller engelsk
- Studier som er eldre enn 5 år

3.3.3 Kvalitetsvurdering

Å foreta kvalitetsvurderinger av vitenskapelige artikler fordrer kunnskap om forskningsmetoder generelt, og spesielt om de metodene som er anvendt i studiene beskrevet i artiklene som man inkluderer (Thidemann, 2019, s. 91).

Ved kvalitetsvurdering av de utvalgte artiklene brukte jeg sjekklister fra helsebibliotekets nettsider. Sjekkliste er laget som et pedagogisk verktøy for kritisk vurdering av vitenskapelige artikler (Helsebiblioteket, 2016). Sjekkliste for vurdering av kvalitativ studie inneholder spørsmål om formål, utvalg og resultat. Jeg sjekket alle artiklene i Norsk Senter for Forskningsdata (NSD) om de var fagfelleurdert, som vil si at artikkelen allerede er kvalitetsvurdert gjennom godkjenning av andre (Thidemann, 2019, s. 67). Alle artiklene som jeg sjekket i NSD var rangert med nivå 1.

3.3.4 Relevansvurdering

Ved relevansvurdering av artiklene mine, leste jeg overskrifter og sammendrag for å sikre at artiklene handlet om det jeg var ute etter. Jeg har aktivt brukt inklusjons-, og eksklusjonskriteriene mine da jeg leste over artiklene, hvor de artiklene som ikke inneholdt mine inklusjonskriterier ble ekskludert. Det var en rekke artikler med overskrifter som virket relevante for min problemstilling da jeg søkte i databasene, men etterhvert som jeg leste over dem mer kritisk, fant jeg ut at de ikke omhandlet min problemstilling. Videre foretok jeg meg kritisk lesing av de utvalgte artiklene for å forsikre meg om at de fulgte mine

kriterier. Som beskrevet i studiens hensikt ønsket jeg å undersøke hva slags konsekvenser det å vokse opp med vold i hjemmet kan medføre for barns utvikling.

3.4 Søkestrategi/fremgangsmåte

For å finne forskningsartikler søkte jeg i ulike databaser som Oria, Idunn og Cinahl. Først og fremst gjorde jeg et innledende søk i Oria der jeg brukte søkeordene "vold i hjemmet" og «konsekvenser for barns utvikling», og fikk opp 80 treff etter å ha avgrenset til artikler som ikke var eldre enn fem år. Videre avgrenset jeg søket til fagfellevurderte artikler, og fikk deretter 57 treff. Deretter ville jeg utelukke artikler som ikke omhandlet barnevern, barn, vold i nære relasjoner, familievold, child welfare og domestic violence. Sammendragene og overskriftene ga med tydelige pekepinn på nettopp dette. Antall ekskluderte artikler etter dette søket var 41 artikler, og jeg satt igjen med 16 artikler. Etter å ha lest grundig gjennom overskrifter og sammendrag ekskluderte jeg ytterligere 13 artikler ettersom at de ikke svarte på min problemstilling. Jeg satt igjen med 3 artikler som virket relevante ut ifra søket jeg hadde foretatt meg. Etter å ha lest 3 artikler i sin helhet ekskluderte jeg til slutt 2 artikler til, på bakgrunn av at de ikke belyste min problemstilling slik som først antatt. Ut ifra dette søket var det derfor kun én artikkel som var relevant for min problemstilling.

Jeg foretok meg et nytt søk i Idunn med søkeordene «vold i hjemmet» og «ettervirkning av vold» og fikk opp 12 treff etter å ha avgrenset søket til fagfellevurderte artikler. I dette søket avgrenset jeg ikke publiseringssåret, men fant en artikkel fra 2012 som var høyst relevant for min problemstilling. 11 artikler ble ekskludert fra dette søket ettersom at de ikke omhandlet min problemstilling. Artikkelen jeg satt igjen med var «Ettervirkninger av traumatiserende hendelser i barndom og oppvekst».

Siden jeg ikke var fornøyd med det forrige søket ettersom det var så lite treff, foretok jeg meg et nytt søk med søkeordene «vold i nære relasjoner». Etter å ha avgrenset søket til artikler fra 2017 og med nøkkelordet «vold i nære relasjoner» fikk jeg opp 8 treff. Av de 8 artiklene var ingen av dem duplikater, og jeg ekskluderte 5 artikler etter å ha lest nøye over sammendrag der de ikke omhandlet mitt tema. Til slutt satt jeg igjen med 3 artikler som ble lest i sin helhet. To av artiklene som ble lest i sin helhet svarte ikke på problemstillingen min

så de ble også ekskludert i det endelige resultatet. Den utvalgte var «Vold i nære relasjoner – Et felt i bevegelse», som er en redigert bok.

I Cinahl gjorde jeg et søk med søkeordene «domestic violence and children» og «consequences of domestic violence». I tillegg avgrenset jeg søket til «academic journals» og publiserings år fra 2017, og fikk deretter 20 treff. Etter å ha ekskludert 18 artikler på grunn av at de ikke omhandlet enten tema eller problemstillingen min, satt jeg igjen med 2 artikler som ble lest i sin helhet. Ut ifra disse artiklene fant jeg én artikkel som jeg har valgt å benytte meg av i min oppgave, altså «How mothers perceive their own domestic violence victimization and how it impacts their children».

For å utelukke irrelevante artikler, leste jeg overskrifter og sammendrag for å sikre at artiklene handlet om det jeg var ute etter. I tillegg til dette brukte jeg aktivt inklusjons-, og eksklusjonskriteriene mine for å ekskludere artikler som ikke inneholdt inklusjonskriteriene. Det var flere artikler som virket relevante ut ifra overskrift, men som ble ekskludert etterhvert som jeg leste kritisk over sammendrag og innså at dem ikke belyste min problemstilling.

3.5 Styrker og svakheter ved egen fremgangsmåte

I metodediskusjonen er hensikten å identifisere svakheter og begrensninger med metodevalget som har blitt brukt. Etersom at alle studier har sine svakheter er det derfor vesentlig å avklare disse, med tanke på at det kan ha påvirkning på resultatet. Jeg har benyttet meg av tre ulike databaser (Oria, Idunn og Cinahl), og gjort opp mine egne tanker rundt valg av studier. Dessuten vil det være en mulighet for at jeg har gått glipp av relevante artikler på grunn av at jeg har begrenset meg til de tre databasene.

For øvrig er selve søkeprosessen svært tidkrevende, noe som setter krav til at jeg er grundig, strukturert og dedikert gjennom hele prosessen. Med tanke på oppgavens omfang og tidsbegrensning kan det ha en påvirkning på begrensninger som er satt til søkeprosessen. I starten av søkeprosessen benyttet jeg meg kun av Idunn og Oria for å søke etter artikler, men jeg innså raskt at det var vanskelig å finne relevant forskning innenfor feltet og utvidet derfor søket mitt med å inkludere databasen Cinahl.

Dette førte til at jeg fant en god studie på engelsk som jeg har valgt å anvende i denne oppgaven, og som gir et bredere perspektiv innenfor feltet. Jeg ønsket heller ikke å inkludere studier som var utdaterte og har derfor hatt en avgrensning til artikler som ikke er eldre enn fra 2017. Studiene som er inkludert i denne oppgaven er dermed av nyere dato. Dette er også vesentlig med tanke på at vold er et felt innenfor barnevernet som stadig er i utvikling. Min erfaring er at det var utfordrende å finne relevante artikler som besvarte min problemstilling, og jeg endte til slutt opp med tre artikler etter en lang og tidkrevende søkeprosess.

I og med at de tre valgte studiene benytter seg av kvalitativ forskningsdesign, inkluderer denne type metode få informanter som kan føre til et smalt datagrunnlag. Det trenger nødvendigvis ikke å bety at informasjonen er noe dårligere. Dersom jeg hadde valgt kvantitativ forskning ville jeg fått resultater fra større grupper, men det har igjen ingen sammenheng med at kvaliteten på informasjonen hadde vært bedre. Det vil med andre ord alltid være sterke og svake sider uavhengig av hvilken metode som blir benyttet. Jeg har likevel valgt å kun ta med forskning med kvalitativ metode ettersom at jeg er ute etter dybden fremfor bredden i informasjonshenting min. I tillegg er det opplevelsen og erfaringene til informantene med vold jeg er interessert i, ikke å tallfeste antall voldsepisoder, voldsofre og så videre.

Når det gjelder kvaliteten på studien er det en styrke at alle de inkluderte artiklene ble rangert med nivå 1 i NSD, er fagfellevurderte og er kvalitetsvurderte gjennom hele arbeidet. De tre studiene som ble inkludert gir meg et godt nok grunnlag for å svare på problemstillingen min. På en annen side kunne jeg utvidet informasjonsbildet ved å inkludere flere artikler for å styrke oppgaven, men ettersom at det var utfordrende å finne god forskning, utelot jeg studier som var upresise i forhold til å svare på min problemstilling.

4.0 Søk

4.1 PICO

For å konkretisere informasjonsbehovet mitt har jeg benyttet meg av PICO i arbeidet med litteratursøket. Rammeverket gjør at problemstillingen blir operasjonalisert slik at den blir presis og søkbar (Thidemann, 2019, s. 82). PICO med liten omgir struktur og klargjør spørsmålet for litteratursøk, kritisk vurdering og utvelgelse av litteraturen (Helsebiblioteket, 2016). I følge Helsebiblioteket er PICO mer egnet til spørsmål som besvarer med kvalitative forskningsdesign, for eksempel spørsmål om opplevelser og erfaringer (Helsebiblioteket, 2016). Jeg har dratt nytte av PICO som et hjelpemiddel for å planlegge litteratursøket mitt på en systematisert og oversiktlig måte.

4.1.1 Tabell 1. PICO skjema.

(P) Population/patient/problem	(I) Phenomen of interest	(Co) Context
Barn som har vokst opp med vold i hjemmet	Hva slags konsekvenser å vokse opp med vold kan ha for barns utvikling	Konteksten er barn som vokser opp med vold i hjemmet (både som vitner til vold og som har blitt utsatt for vold)
<ul style="list-style-type: none"> - Vold i hjemmet - Domestic violence - Barn - Children - Barnevern - Child welfare 	<ul style="list-style-type: none"> - Barns utvikling - Eftervirkninger av vold - Consequences of domestic violence - Erfaringer med vold i hjemmet - Experiences with domestic violence 	<ul style="list-style-type: none"> - I hjemmet - Oppvekst - Childhood

4.2 Databasene

4.2.1 Oria

I databasen Oria benyttet jeg meg av søkeordene «vold i hjemmet» og «konsekvenser for barns utvikling». Etter å ha avgrenset søket til fagfelleverderte artikler som ikke var eldre enn 2017, fikk jeg 57 treff hvorav én av artiklene var relevante for min problemstilling.

4.2.2 Idunn

Da jeg søkte i Idunn brukte jeg søkeordene «vold i hjemmet» og «ettervirkning av vold» og fikk opp 12 treff etter å ha avgrenset søket til fagfelleverderte artikler. I dette søket avgrenset jeg ikke publiseringssåret, men fant en artikkel fra 2012 som var høyst relevant for min problemstilling. Dette ble gjort på bakgrunn av å ikke gå glipp av god og relevant forskning ettersom at jeg slet med å finne forskning av nyere dato. Senere fant jeg ut at dette var en fagartikkel som ikke bestod av metode, utvalg og analyse. Studien ble derfor ikke inkludert i det endelige resultatet.

I mitt andre søk i Idunn benyttet jeg meg av søkeordene «vold i nære relasjoner», og etter å ha avgrenset søket, ekskludering av artikler, grundig sjekk av ulike sammendrag og artikler lest i sin helhet (se søkestrategi/fremgangsmåte), fant jeg en redigert bok som ble inkludert i oppgaven min.

4.2.3 Cinahl

Jeg startet med et innledende søk i Cinahl med søkeordene «how domestic violence impacts childrens development» som ga meg 29 treff. Etter å ha avgrenset søket til fagfelleverderte artikler som var utgitt fra 2017 endte jeg opp med 26 treff. Da jeg leste gjennom overskriftene og sammendragene var jeg ikke fornøyd med resultatene jeg satt igjen med, ettersom at artiklene ikke omhandlet min problemstilling. På bakgrunn av dette var jeg interessert i å finne andre begreper som kunne hjelpe meg å finne artikler som bedre

belyste problemstillingen min. Jeg foretok meg derfor et nytt søk med de samme avgrensningene men med søkeordene «domestic violence AND children» og «consequences of domestic violence», og fikk 20 treff. Ut ifra disse artiklene fant jeg én artikkel som var relevant og som jeg har valgt å bruke i min oppgave.

4.3 Søkeresultat

Etter søkeprosessen satt jeg igjen med fire studier som jeg ville lese nøyere igjennom.

4.3.1 Tabell 2. Komplette liste over de fire studiene.

Tittel	Forfatter	Land	Tidsskrift	År	Metode
Artikkel 1: «Da skjønnte jeg at nå smeller det snart» - Voksne som opplevde vold ser tilbake	Bersvendsen & Hauge	Norge	Tidsskriftet Norges Barnevern	2018	Kvalitativ
Artikkel 2: How mothers perceive their own domestic violence victimization and how it impacts their children	Louis & Johnson	USA	Journal of Child Custody	2017	Kvalitativ
Redigert bok: Vold I nære relasjoner – Forståelser,	Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige	Norge	Bok: Vold I nære relasjoner – Forståelser,	2019	Kvalitativ

konsekvenser og tiltak			konsekvenser og tiltak		
Artikkel 4: Ettervirkninger av traumatiserende hendelser i barndom og oppvekst	Blindheim	Norge	Tidsskriftet Norges Barnevern	2012	Kvalitativ

4.4 Valg av studier

I denne besvarelsen har jeg valgt å inkludere tre studier etter å ha gjort en relevans-, og kvalitetsvurdering. Jeg foretok et bevisst valg ved å velge kvalitativ forskning, på grunn av at forskningsmetoden brukes for å undersøke og beskrive menneskers opplevelser og erfaringer (Helsebiblioteket, 2016).

Jeg har valgt å inkludere artikkel 1 av Bersvendsen & Hauge (2018) på bakgrunn av at den ser på mulige skadevirkninger vold i barndommen kan ha, samt barns helse og fungering. Videre har jeg inkludert artikkel 2 av Louis & Johnson (2017) ettersom at den oppfylte mine inklusjonskriterier, samtidig som den belyser hvordan barn tilpasser seg vold og hvordan de utvikler overlevelsstrategier for å unngå/dempe volden.

Til slutt har jeg inkludert en redigert bok av Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (2019). Kapittel 1 sier noe om vold mot barn og unge, noe som er relevant for min problemstilling. Selvskading blant unge med søkelys på dem som har volds- eller overgrepserfaringer, er tema for kapittel 4 (Kvaale & Mossige, 2019, s. 67). Det er basert på et kvalitativt datamateriale, hvor unge selv forteller om egen selvskading som en måte å takle volden på. Kapittel 15 presenterer en studie som kartla traumesymptomer hos barn som hadde opplevd vold og seksuelle overgrep (Myhre, Syringen, & Augusti, 2019).

Artikkel 3 av Blindheim (2012) belyste min problemstilling, men ettersom at det var en fagartikkel og ikke en forskningartikkel som var fagfelleurdert ble den ekskludert fra min oppgave. Den oppfylte heller ikke et av mine inklusjonskriterier om å ikke være eldre enn fem år. Likevel har jeg valgt å bruke den i min teoridel ettersom at den er svært relevant for min oppgave.

4.5 Analyse

Da jeg skulle lage tabeller for å presentere studiene i min oppgave, tok jeg utgangspunkt i Thidemanns litteraturmatrise. I litteraturmatrisen sammenstiller jeg artiklene og noterer viktig informasjon fra hver av de inkluderte artiklene (Thidemann, 2019, s. 95). Alle artiklene som jeg har benyttet meg av i min litteraturstudie er alle kvalitative studier. Analysen startet ved at jeg leste artiklene nøye, noterte funn og stikkord underveis.

4.5.1 Tabell 3. Artikkel 1.

Artikkel 1: Norge	Agnete Bersvendsen, M.-I. Hauge. (2018, September 19). "Da skjønnte jeg at nå smeller det snart" Voksne som opplevde vold i barndommen ser tilbake. <i>Tidsskriftet Norges Barnevern</i> , ss. 96-109.
Hensikt	Denne artikkelen undersøker hvordan voksne som opplevde vold i barndommen ser tilbake på sine opplevelser med å håndtere vold, som de ble utsatt for av sine omsorgspersoner i oppveksten (Bersvendsen & Hauge, 2018).
Metode	Artikkelen bygger på kvalitative intervjuer med syv voksne i alderen 18 til 60 år, som alle har vokst opp i hjem der en av omsorgspersonene gjentatte ganger har utøvd vold mot dem og andre i familien (Bersvendsen & Hauge, 2018).
Utvalg	Syv voksne i alderen 18 til 60 år.

Resultater	<p>Et fellestrekk ved alle intervjuene var beskrivelser av hvordan deltakerne utviklet en varhet og gradvis lærte seg å tyde sinnstilstanden til den som utøvde vold. Gjennom å forstå slike sammenhenger ble volden mer forutsigbar. Dette gav dem også en mulighet til å forsøke å forhindre volden.</p> <p>Barn vil forsøke å forhindre at voksne i hjemmet utøver vold. Det å ligge i forkant, være oppmerksom på sinnsstemninger og moderere handlinger avgrenser seg ikke til selve voldsepisoden. Det blir en vedvarende varhet overfor den voksne som utøver vold, og blir en del av barnas hverdag. Dette har vi valgt å kalle forhindringsarbeid.</p> <p>Et annet begrep vi utviklet i analysearbeidet, er det vi kaller normaliseringsarbeid. Begrepet gjenspeiler hvordan barnet og andre i familien raskt forsøker å komme tilbake til det de gjenkjente som en vanlig hverdag etter en voldsepisode. (Bersvendsen & Hauge, 2018).</p>
Kvalitet	<p>Studien er fra et fagfellevurdert tidsskrift, og er av nyere dato. Studien er rangert som nivå 1 i Norsk Senter for Dataforskning (NSD).</p>
Etikk	<p>Et sentralt forskningsetisk prinsipp er kravet om at deltakerne ikke skal komme til skade (Hauge, 2013, 2016). Med hensyn til dette ble alle deltakerne etter intervjuene spurt om de hadde noen de kunne snakke med dersom de hadde behov for det. De ble informert om at de kunne ta kontakt med intervjuer dersom de ønsket å snakke om noe i etterkant av intervjuet. Deltakerne valgte selv hvor intervjuene skulle gjennomføres – på et bibliotek, i hjemmet og på arbeidsplassen. Alle intervjuene ble tatt opp på lydbånd og transkribert i sin helhet. De som ble intervjuet er anonymisert. (Bersvendsen & Hauge, 2018).</p>

Relevans	Studiens hensikt var å se på hvordan de som ble intervjuet opplevde volden som de ble utsatt for i barndommen. Den sier også noe om hvordan barn håndterer vold og skadeligheten av det. Jeg fant dermed denne studien relevant for min problemstilling ettersom at den ser på omfanget og alvorlighetsgraden vold kan ha for barns utvikling.
-----------------	--

4.5.2 Tabell 4. Artikkel 2.

Artikkel 2: USA	Louis, M., S. & Johnson, E. (2017, Juni 7). How mothers perceive their own domestic violence victimization and how it impacts their children. <i>Journal of Child Custody</i> , ss. 34-48.
Hensikt	Denne studien utforsker effekten av barns eksponering for vold i hjemmet gjennom linsene til de primære ofrene for overgrep. Spesielt ser den på konsekvensene knyttet til barnas eksponering for vold i hjemmet og mestringsmekanismene som brukes (Louis & Johnson, 2017, s. 34).
Metode	Artikkelen bygger på kvalitative intervjuer med 12 kvinner som ble valgt ut basert på følgende kriterier: De søkte rettshjelp i forhold til et spørsmål om vold i hjemmet; de var gift eller samboer med overgriperen; og barn bodde i hjemmet og ble utsatt for vold i hjemmet (Louis & Johnson, 2017, s. 37-38).
Utvalg	I følge Yegidis, Weinbach og Myers (2012) er det å studere et lite antall mødre egnet for dybdegående kvalitative data. I lys av dette ble en utvalgsstørrelse på 12 kvinner som er identifisert som primære ofre for vold i hjemmet rekruttert fra rettshjelpsdatatabasen. Deltakere som har mindreårige barn i alderen 10 til 17 år som har vært utsatt for vold i hjemmet mellom foreldre ble valgt ut (Louis & Johnson, 2017).

Resultater	Funn avdekket at barn brukes som et forhandlingsverktøy av både mødre for å forhindre vold i hjemmet og av gjerningsmenn for å utøve kontroll. Mestringsmekanismene som mødrene trodde barna deres brukte inkluderte å lytte til musikk, ta over omsorgsroller og posisjonere seg vekk fra volden (Louis & Johnson, 2017, s. 38-39).
Kvalitet	Studien er fra et fagfelleleurdert tidsskrift, og er av nyere dato.
Etikk	I et forsøk på å overholde etiske standarder ble en kopi av samtykkeskjemaet og prosedyrene for å beskytte deltakerne inkludert i brevet sendt til Legal Aid and Advisory Authority. Etter godkjenning ble deltakerne valgt ut og informert om rettighetene deres, formålet med studien og måten deres identitet ville bli beskyttet på. Deltakerne ble også informert om at intervjuene ble tatt opp på bånd og deres samtykke ble dokumentert. Alt ble skrevet og transkribert materiale generert fra denne forskningen ble behandlet som strengt konfidensielt og sikkert lagret, og båndopptakene ble slettet (Louis & Johnson, 2017, s. 38).
Relevans	Studien ser på barnas eksponering for vold i hjemmet og hvordan barn utvikler mestringsmekanismer og forebyggende strategier for å unngå vold. Studien ser også på hvordan vold påvirker barnet psykologisk, noe som er relevant for min problemstilling siden det omfatter barns utvikling (Louis & Johnson, 2017).

4.5.3 Tabell 5. Redigert bok.

På bakgrunn av at jeg har benyttet meg av tre kapitler i den redigerte boken har jeg laget tre tabeller som belyser hovedtrekkene til de ulike kapitlene.

Kapitel 1	(Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt, & Mossige, 2019). Skjørten, K., Bakketeig, E., Bjørnholt, M., & Mossige, S. (2019). <i>Vold i nære relasjoner – Et felt i bevegelse</i> . Oslo: Universitetsforlaget.
------------------	--

Hensikt	Hensikten til dette kapitelet er å presentere noen sentrale utviklingstrekk på feltet vold i nære relasjoner. Målsettingen er å vise at dette er et felt i bevegelse – som også er bokens røde tråd. Over tid har vi fått en mer pluralistisk forståelse av volden. Det har også vært en stor økning i hjelpetiltak og en bevegelse fra frivillig arbeid mot offentlig styring av tiltakene. I tillegg har vi fått mer oppmerksomhet på forebygging og kontroll. Gjennom bokens kapitler presenteres ny forskning som belyser denne utviklingen på voldsfeltet. (Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige, 2019).
Relevans	Kapitelet er relevant for min problemstilling fordi det ser på vold mot barn og unge, omfang og peker mot konsekvenser volden kan ha for betydningen av barnets utvikling.

Kapitel 4	Kvaale, M. P., & Mossige, S. (2019). Ungdommers fortelling om egen selvskading. I K. Skjørten, E. Bakketeig, M. Bjørnholt, & S. Mossige, <i>Vold i nære relasjoner - Forståelser, konsekvenser og tiltak</i> . Oslo: Universitetsforlaget.
Hensikt	Selvskading blant unge med søkelys på dem som har volds- eller overgrepserfaringer, er tema for kapitlet. Det er basert på et kvalitativt datamateriale, hva unge selv forteller om egen selvskading. Det finnes få kvalitative studier av egenopplevd selvskading blant ungdom. I denne studien ser vi at selvskadingen er knyttet til vanskelige livserfaringer, og at den bidrar til en form for affektregulering. Mange av de unge opplever en hjelpeløshet overfor ytre omstendigheter som vold, mobbing eller konfliktfylte nære relasjoner og indre uhåndterlige tanker og følelser. Studien støtter opp om sammenhengen mellom opplevd vold og selvskading påvist i flere studier. (Kvaale & Mossige, 2019).
Relevans	Studien ser på sammenhengen mellom selvskading som et symptom knyttet til vanskelige livserfaringer, som for eksempel vold. Selvskading kan på mange måter føre med seg andre typer vansker som igjen kan knyttes

	opp mot barns utvikling. Derfor har jeg inkludert dette kapitlet i min oppgave.
--	---

Kapitel 15	Myhre, M. C., Syringen, F., & Augusti, E.-M. (2019). Helse hos barn som kommer til Statens Barnehus. I K. Skjørten, E. Bakketeig, M. Bjørnholt, & S. Mossige, <i>Vold i nære relasjoner - Forståelser, konsekvenser og tiltak</i> . Oslo: Universitetsforlaget.
Hensikt	Denne studien kartla helse og traumesymptomer hos 75 barn og unge som hadde opplevd vold og seksuelle overgrep og kom til oppfølging ved Statens Barnehus Oslo. Vi fant at mange hadde fysiske og psykiske symptomer og dessuten andre traumeerfaringer i tillegg til den aktuelle politisaken. En systematisk kartlegging kan gi grunnlag for videre oppfølging i barnehuset, råd og anbefalinger til foreldre og hjelpeapparatet rundt barna, og for mer presise henvisninger til rett hjelpeinstans. (Myhre, Syringen & Augusti, 2019).
Relevans	Studien ser på ulike traumesymptomer hos barn og unge som hadde opplevd vold og seksuelle overgrep. Den ser på både psykiske-, og fysiske symptomer som en årsak for vanskelige livserfaringer knyttet til vold. Dette er svært relevant for min problemstilling ettersom at den etterspør konsekvenser for barns utvikling som har vokst opp med vold i hjemmet.

4.6 Tematisering

Ved hjelp av tematisering har jeg kunnet identifisere sentrale temaer i de ulike artiklene og den redigerte boken jeg har anvendt i min oppgave. Det har jeg gjort ved å bruke fargekoder for å identifisere meningsbærende enheter som har samme meningsinnhold som det problemstillingen etterspør (Thidemann, 2019, s. 93). Jeg har valgt å bruke analysearbeidet til Aveyard (2019) som et hjelpemiddel. Ifølge Aveyard er dette en måte å summere opp litteratur på som passer for de med liten erfaring på området (Aveyard, 2019).

Fremgangsmåten jeg brukte i det praktiske analysearbeidet var å skrive ut resultatdelene til mine tre valgte studier. Dette gjorde at jeg fikk en god oversikt samtidig som at de var lett

tilgjengelige for meg. Deretter markerte jeg ord og setninger i ulike farger som hadde betydning for min problemstilling. De ulike fargekodene representerte «konsekvenser av vold», «barns utvikling» og «skadevirkning/ettermåling av vold» som kom frem i de ulike artiklene. Videre gikk jeg gjennom markeringene og forsøkte å finne et ord som oppsummerte hovedpoenget (Aveyard, 2019). Dette resulterte i at jeg utformet en tabell som lettere ga meg oversikt over temaer som stadig dukket opp i hver artikkel. Tabell 6 viser derfor noen gjennomgående temaer i alle artiklene, eller om noen temaer kun gjaldt for den enkelte artikkelen (Aveyard, 2019).

4.6.1 Tabell 6. Sammenligning av temaer i de ulike artiklene.

Artikkel 1	Artikkel 2	Redigert bok
<ul style="list-style-type: none"> - Forhindre/dempe/unngå vold - Psykologiske konsekvenser - Somatiske konsekvenser - Psykososiale konsekvenser - Skam - Varhet ovenfor voldsutøver - Normaliseringsarbeid - Forhindersarbeid - Tilpasse seg volden 	<ul style="list-style-type: none"> - Lav selvtillit - Helseutfordringer - Sosiale vansker - Fysisk vold - Psykisk vold - Barn som et forhandlingskort - Isolasjon - Psykologiske konsekvenser - Forebyggende strategier - Mestringsmekanismer 	<ul style="list-style-type: none"> - Vold i nære relasjoner - Hjelp og kontroll - Konsekvenser for fysisk helse - Konsekvenser for psykisk helse - Psykologisk utvikling - Omfang

Videre har jeg slått sammen og fordelt resultater med samme tema fra hver artikkel under samme tema (Aveyard, 2019). Dette har jeg gjort gjennom en tolkningsprosess basert på tabell 6. For å komme frem til de endelige temaene, har jeg gått frem og tilbake og arbeidet dynamisk. Underveis i arbeidet mitt kommer det klarere frem hvilke temaer som henger sammen og jeg kan tydelig se likheter og ulikheter (Aveyard, 2019). Jeg har valgt å

presentere temaene i en tabell under slik at jeg senere kan bruke temaene for å besvare min problemstilling.

4.6.2 Tabell 7. Sammenfatning av tema.

Tema fra artiklene	Sammenfattet tema
<ul style="list-style-type: none"> - Forhindre/dempe/unngå vold - Normaliseringsarbeid - Forhindringsarbeid - Tilpasse seg volden - Varhet ovenfor voldsutøver - Barn som et forhandlingskort - Forebyggende strategier - Mestringsmekanismer 	<p>Mestringsstrategier</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Helseutfordringer - Sosiale vansker - Psykologiske konsekvenser - Somatiske konsekvenser - Psykososiale konsekvenser - Konsekvenser for fysisk helse - Konsekvenser for psykisk helse - Psykologisk utvikling 	<p>Konsekvenser</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Vold i nære relasjoner - Hjelp og kontroll - Forebygging - Fysisk vold - Psykisk vold - Skam - Lav selvtillit - Isolasjon 	<p>Vold</p>

5.0 Resultat

Artikkel 1 av Bersvendsen & Hauge (2018) viser til hvordan vold danner grunnlag for utrygghet og uforutsigbarhet, og at dette blir en del av barns hverdagsliv, uavhengig av hvorvidt volden fremdeles forekommer eller ikke (Bersvendsen & Hauge, 2018). Studien peker på hvordan barn som har vokst opp med vold utvikler en årvåkenhet og varhet for signaler og stemninger, som blir et faktum i deres hverdagsliv selv om det er episoder der det ikke er vold i hjemmet (Bersvendsen & Hauge, 2018). I tillegg legger studien fokus på de psykologiske belastningene som kan følge barna for resten av livet. Videre påpeker studien viktigheten av at hjelpeinstanser bør være oppmerksomme på at barn kan ha behov for oppfølging og hjelp også i tiden mellom voldsepisodene, ikke bare med konkrete voldsepisoder (Bersvendsen & Hauge, 2019).

Artikkel 2 av Louis & Johnson (2017) forsøker å belyse mødres oppfatning av hvordan deres egen opplevelse av vold i hjemmet påvirker barna deres. Funn antydde at mødre mente at virkningen av vold i hjemmet var svært høy i deres opplevelser (Louis & Johnson, 2017, s. 34-35). Studien avslørte videre at barn blir brukt som et forhandlingskort av sine mødre for å gjenvinne en viss kontroll og for å forhindre misbruk av voldsutøveren (Louis & Johnson, 2017, s. 45). Den sier noe om at barn som utsettes for vold i hjemmet mellom foreldre opplever et bredt spekter av vanskeligheter som lav selvtillit, dårlige sosiale ferdigheter, akademiske utfordringer og helseproblemer (Fantuzzo & Mohr, 1999; Margolin, Gordis, Medina, & Oliver, 2003 sitert i Louis & Johnson, 2017, s. 35).

Den redigerte boken av Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (2019) peker mot de skadelige konsekvensene foreldres vold mot egne barn, kan ha på barnets psykologiske utvikling i kapittel 1. Videre forsøker Kvaale & Mossige (2019) i kapittel 4 å belyse hvorfor selvskading blir en måte for unge å håndtere sine vonde og voldelige erfaringer på. I den kvalitative studien prøver Kvaale & Mossige å gi oss en bedre forståelse av hva fenomenet selvskading handler om, og hvordan det kan bli et symptom på de som har volds-, eller overgrepserfaringer (Kvaale & Mossige, 2019). I kapittel 15 blir vi presentert for en studie som kartla helse og traumesymptomer hos 75 barn som hadde opplevd vold og seksuelle overgrep (Myhre, Syringen & Augusti, 2019). Videre peker de mot at mange barn som

utsettes for vold, er i risiko for å utvikle både somatiske, emosjonelle, atferdsmessige og sosiale problemer i tillegg til psykiske lidelser (Myhre, Syringen & Augusti, 2019).

6.0 Diskusjon

Denne delen av besvarelsen består av å belyse problemstillingen «Hvordan kan det å vokse opp med vold i hjemmet påvirke barns utvikling?» ved å drøfte funn fra studiene som er inkludert i oppgaven. Dette skal jeg gjøre ved å dra inn elementene fra teoridelen min om utviklingspsykologi, tilknytningsteori og traumeperspektiv. Målet er å knytte opp disse perspektivene for å se nærmere på hva slags konsekvenser vold kan ha for barns utvikling.

6.1 Mestringsstrategier

Noe som går ofte igjen i de utvalgte studiene, er hvordan barn som vokser opp med vold i hjemmet utvikler mestringsstrategier for å unngå eller dempe volden de blir utsatt for. Slike mestringsstrategier blir en måte for barna å takle de vonde belastningene som skjer i hverdagen på.

I artikkel 1 av Bersvendsen & Hauge (2018) belyser de barnas aktive rolle ved vold i hjemmet. Noen barn går mellom omsorgspersonene ved voldsepisodene, mens andre barn skjerner seg fra volden ved å forlate huset eller spille høy musikk på rommet. Videre blir det forklart at det er vanlig at mange barn tar ansvar for mødres følelser, og gir råd og støtte i forbindelse med vold (Mullender mfl., 2002 sitert i Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). I en studie fra 2012 gjort av Carolina Øverlien, fremkom det at barna forsøkte å stoppe vold fra å skje, de skjernet seg fra den når det skjedde, og de støttet mødrene deres i etterkant av den (Øverlien, 2012 sitert i Bersvendsen & Hauge, s. 99). Voldsepisodene førte til at barna lærte seg til å bli mer oppmerksomme på subtile signaler om vold som kunne oppstå. Da barna la merke til signaler, forsøkte de å dempe situasjonen ved å velge strategier som kunne motvirke foreldrenes opptrapping av aggresjon (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). En annen forebyggende måte å unngå volden på var å ta med venner hjem fra skolen. Dette tyder på at handlingene som ble valgt var grundig gjennomtenkt, og barna utviklet derfor måter å utprøve ulike strategier for å dempe volden i ulike situasjoner.

I artikkel 2 av Louis & Johnson (2017) forklarer flere av mødrene som ble intervjuet at barna ofte ble et forhandlingskort både av mødrene selv, men også av gjerningsmannen (Louis & Johnson, 2017, s. 40). De ble brukt enten for å forhindre vold eller utøve kontroll. Flere uttalte at når det oppstod voldsepisoder, grep barna inn ved å gråte/hyle og trygle overgriperen om å slutte (Louis & Johnson, 2017, s. 42). Videre kommer det frem i studien at flere av barna løp til rommet sitt og låste døren, eldre søsken prøvde å distrahere yngre søsken med lek eller andre ting, noen gjemte seg eller forlot huset som en måte å takle voldsepisodene på (Louis & Johnson, 2017, s. 42).

6.2 Konsekvenser

I de utvalgte studiene i denne oppgaven ser jeg at det stadig blir presentert ulike konsekvenser vold kan ha for barns utvikling. Gjennomgående temaer er blant annet helseutfordringer, sosiale vansker, psykiske-, og fysiske konsekvenser og somatiske konsekvenser. Dette viser at det å ha vært utsatt for vold i hjemmet har svært omfattende og komplekse utfordringer som påvirker barns utvikling.

Ifølge Bersvendsen & Hauge (2018) kan barn og unges opplevelser av vold føre til forstyrrelser knyttet til opplevelsen av trygghet og tillit til seg selv og omverdenen (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 98). Mange strever med ensomhet, skam, skyld og følelse av verdiløshet etter å ha opplevd vold. I tillegg kan det å oppleve stress, uro og manglende tillit til egne følelser og vurderinger gjøre det vanskelig å tolke og formidle egne kroppslige og psykososiale behov, følelser og tanker (Stensland, 2015 sitert i Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 98). Det er flere studier som har vist at vold i barndommen kan medføre økt risiko for psykiske helseplager i voksen alder. I en norsk studie gjort av Thoresen & Hjemdal (2014) blir det gjort rede for at voksne som hadde opplevd vold og overgrep i barndommen, hyppigere enn andre strevde med traumereaksjoner, angst og depresjon (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). Dette viser at vold kan ha skadevirkninger langt inn i voksenlivet, selv når volden ikke lenger er et faktum i hverdagen.

I den samme artikkelen peker Bersvendsen & Hauge mot at vold og overgrep i barndommen også kan knyttes til økt risiko for ulike smertetilstander, somatiske plager og alvorlige sykdommer (Kirkengen, 2005; Springer, Sheridan, Kuo & Carnes, 2007 sitert i Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). Videre påpekes det at disse vanskene kan være ettervirkninger av

risikoatferd og tilpasningsvansker i forbindelse med vold og overgrep i barndommen (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). Det kan for eksempel være vansker knyttet til spise- og misbruksproblemer, selvskadning, selvmordstanker og selvmordsforsøk (Duke, Pettingell, McMorris & Borowsky, 2010 sitert i Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99).

I artikkel 2 av Louis & Johnson (2017) kommer det frem at selv om overgrepet ikke er direkte påført dem, kan eksponering for vold i hjemmet mellom foreldre ha en fysisk, sosial og psykologisk effekt på barnas velvære (Grantham-McGregor, Schofield, & Harris, 1983 sitert i Louis & Johnson, 2017, s. 35). Ifølge Garbarino, Kostelny og Dubrow (1991) samt Ney, Fung og Wickett (1994), sliter barn som er vitne til vold med sin selvoppfatning og hvordan de ser på familien sin, altså deres ideer om livets formål og betydning, og deres forventninger til fremtiden (Louis & Johnson, 2017, s. 35). Dette kan blant annet gjenspeile seg i lav selvtillit, dårlig selvbilde, konsentrasjonsvansker, angst og depresjon.

Når det gjelder Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (2019) kommer det også frem at vold og overgrep kan ha alvorlige konsekvenser for barnets fysiske og mentale helse. Dette kommer frem ved at vold og andre former for barnemishandling kan ha en negativ effekt på barnets psykologiske utvikling (Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige, 2019, s. 20). Det kan blant annet skape utfordringer med tilknytning og å skape tillit til omsorgspersoner og andre mennesker rundt seg. Myhre, Syringen & Augusti (2019) fremhever posttraumatiske stressreaksjoner, angst, suicidalitet og depresjon som psykiske helseplager hos volds-, og overgrepsutsatte barn (Myhre, Syringen & Augusti, 2019, s. 270-271).

Vold er et omfattende område der det er mye usikkerhet knyttet rundt omfanget. Forskning som omhandler erfaringsnære temaer som vold, har det frem til nylig vært krevd at foreldre gir samtykke til at barna deltar i dersom de er under 16 år (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 97). Dette fører naturligvis til at foreldre som utøver vold mot sine barn dermed ikke ønsker at de skal delta i forskning om vold og overgrep. Derfor har det vært utfordrende å kartlegge hvor mange barn og unge rundt om i landet har vært utsatt eller som har opplevd vold og/eller overgrep. I 2017 fastsatte imidlertid Helse-, og omsorgsdepartementet en hjemmel i lov om at barn mellom 12 og 16 år skal gis rett til å selv samtykke i deltagelse i medisinsk

og helsefaglig forskning (Helseforskningsloven, 2008 sitert i Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 97-98).

Bersvendsen og Hauge (2018) konkluderer med at profesjonsutøvere som møter barn og familier som er utsatt for vold, må ha kunnskap om at erfaringer fra oppveksten kan være en belastning videre inn i voksenlivet. Volden barn har blitt utsatt for legger grunnlag for usikkerhet og utrygghet i barns hverdagsliv, selv når volden ikke lenger forekommer (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 108). Faktumet er at volden blir en del av barnets historie for resten av livet, dette indikerer at voldsutsatte barn trenger hjelp til å bearbeide sine vonde erfaringer for å kunne leve et godt voksenliv.

Louis & Johnson (2017) belyser ulike typer for vold som seksuelle overgrep, fysiske overgrep og psykiske overgrep. Ifølge Louis & Johnson utgjør fysisk vold en atferd som har til hensikt å forårsake smerte og/eller skade på en annen (Straus & Gelles, 1986 sitert i Louis & Johnson, 2017, s. 35). Det omfatter blant annet spark, slag, kvelning, dytting og banking. Fysisk vold kan føre til store fysiske skader og i verste fall død. Videre forklarer forfatterne at psykisk vold er den vanligste typen for mishandling, og at det har vist seg å ha svært alvorlige konsekvenser for offerets mentale helse (Mechanic, Weaver, & Resick, 2008 sitert i Louis & Johnson, 2017, s. 36). Psykisk vold omfatter både verbal og non verbal atferd, som for eksempel roping, ydmykelse, sosial isolasjon, trusler og fornærmelser. Hensikten med denne type vold er å forårsake følelsesmessige skader og en form for kontroll og makt over offeret (Louis & Johnson, 2017, s. 36). Psykisk vold skjer i tillegg til eller følger fysisk vold og/eller seksuelle overgrep (Koss et al., 1994 sitert i Louis & Johnson, 2017, s. 36).

Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (2019) retter søkelys mot forebygging og kontroll av vold. I de senere årene har nasjonale handlingsplaner lagt føringer hvor hvordan vi skal forebygge vold og overgrep i nære relasjoner. Målet er å beskytte voldsutsatte med mer målrettet og samordnet innsats mellom tjenestene, økt kunnskapsnivå, styrking av politiets håndtering av vold og økt kompetanse for samarbeid mellom tjenestene (Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige, 2019, s. 24). Videre skal volden bekjempes gjennom holdningsendringer i samfunnet og voldsutsatte skal ha rett på nødvendig hjelp og bistand. I tillegg regulerer barneloven forholdet mellom alle barn og foreldre her i Norge.

Lovendringene som har skjedd de siste årene har hatt som formål å beskytte barn gjennom å styrke barns rett til å bli hørt og medvirkning i egen sak, samt gi økt beskyttelse mot vold og overgrep (Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige, 2019, s. 26).

6.3 Hva har vold å si for barns utvikling?

Vold i hjemmet kan lage dype og varige sår som kan medføre kortvarige-, og langvarige konsekvenser for barnet (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 98-99). Bersvendsen & Hauge fant i sin studie at barn forsøkte å forebygge og dempe voldshendelser gjennom tilstedeværelse som å gå mellom foreldrene sine, eller flykte fra volden ved å låse seg inn på rommet sitt (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). Dette samsvarer med Øverlien sine funn om at barn handler i forbindelse med vold i hjemmet (Øverlien, 2012, s. 99). Louis & Johnson (2017) fant også at barna ble brukt enten for å forhindre vold eller utøve kontroll (Louis & Johnson, 2017, s. 42). Barna grep inn ved å gråte/hyle og tryggle overgriperen om å slutte (Louis & Johnson, 2017, s. 42). Bersvendsen & Hauge trekker frem at barn brukte metoder for å unngå vold ved å tilpasse og justere egen atferd slik at voldsutøveren roet seg (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 99). I tillegg viste det seg at det var vanlig at barn ga støtte og råd til mødrene etter en voldsepisode.

Videre viste intervjuene til Bersvendsen & Hauge at flere av barna drev med normaliseringsarbeid som et svar på volden (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 105-106). Normaliseringsarbeid går ut på å late som om ingenting har skjedd etter at en voldsepisode har oppstått, og forsøke å komme seg videre fra hendelsen (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 105-106). På denne måten ble volden en del av barnets hverdagsliv der volden ikke skilles fra det som er normalt (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 106-107). Funnene til disse studiene samsvarer med utviklingspsykologien, som sier at barns erfaringer påvirker hjernens utvikling (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187).

Dersom vi ser på hvordan utviklingen blir påvirket vil det være gunstig å trekke frem barnets samspillserfaringer, hvorav barn som vokser opp med vold i hjemmet naturligvis vil få flere negative samspillserfaringer enn positive. Videre kan barnets reguleringssystem ta skade av at barnet stadig er i alarmberedskap som følge av negative samspillserfaringer, som preger hjernens utvikling hos barnet (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187). Dersom barnet befinner

seg i overlevelsesmodus over lengre tid kan barnet utvikle et hypersensitivt alarmberedskap, som kan føre til kronisk stresstilstand ved frykt for vold (Heltne & Steinsvåg, 2011, s. 20). Tilknytningsteorien viser også at utviklingen av tilknytningskvalitet avgjøres av samspillet mellom barn og omsorgsgiver (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 72). Igjen kan dette medføre at barnet får en desorganisert tilknytning til omsorgsgiver, dette er et resultat av at omsorgspersonen både er årsaken og løsningen på barnets frykt (Hagen, 2021, s. 79). Barn som får en desorganisert tilknytning har høy forekomst av blant annet psykisk uhelse og svak kognitiv fungering (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 75-76).

Amygdala er hjernens alarmsentral (Hagen, 2021, s. 95). Ifølge Jørgensen & Lillevik viser traumeteorien at traumer utløser overlevelsesreaksjoner i nervesystemet, som kan medføre overstimulering av amygdala (Jørgensen & Lillevik, 2016, s. 187). Konsekvensen med å leve under konstant frykt for vold kan være at barnet holdes i alarmberedskap, dette viser også utviklingspsykologien (Hagen, 2021, s. 95). Det er altså selve frykten for vold som fører til kronisk stresstilstand hos barnet som kan gi kort-, og langvarige konsekvenser. Bersvendsen & Hauge sine funn samsvarer med denne påstanden om at vold kan medføre konstant beredskap (Bersvendsen & Hauge, 2018, s. 102-103). Både traumeteorien og utviklingspsykologien underbygger at vold kan føre til konstant beredskap som videre kan føre til langvarige stressbelastninger (Hagen, 2021, s. 100).

Langvarige stressbelastninger kan bremse barns kognitive utvikling, samt gjøre barn utsatt for sykdom (Hagen, 2021, s. 100). Dette samsvarer med Myhre, Syringen & Augusti om at voldsutsatte barn har en dårligere kognitiv utvikling i motsetning til andre barn som ikke har disse erfaringene (Myhre, Syringen & Augusti, 2019, s. 271). Myhre, Syringen & Augusti viste til at voldsutsatte barn har dårligere arbeidskapasitet, impuls kontroll og svakere evne til å planlegge og opprettholde eller skifte oppmerksomhetsfokus (Myhre, Syringen & Augusti, 2019, s. 272). I tillegg til dette hadde de økt risiko for dårligere helse, somatiske helseplager og medisinske diagnoser (Myhre, Syringen & Augusti, 2019, s. 272-273).

7.0 Avslutning

Det er svært uheldig at foreldre som skal gi omsorg, beskyttelse og kjærlighet til sine barn er også mennesker som utsetter barna sine for vold. Dette gjør at hverdagen til barna blir preget av utrygghet og uforutsigbarhet. Som tidligere nevnt er vold et svært omfattende og komplisert område, som følger med vonde sår og erfaringer for de som har opplevd dette på ulike måter. Det er potensielt traumatiserende for barn å oppleve vold i nære relasjoner (Øverlien, 2012, s. 35). Forskning viser til at vold i oppveksten kan ses i sammenheng med dårlig fysisk-, og psykisk helse, som igjen samsvarer med utviklingspsykologien, tilknytningsteorien og traumeperspektivet (Bersvendsen & Hauge, 2018).

Funnene i denne oppgaven fremhever viktigheten av at barnevernspedagoger besitter kunnskap om vold, og hva slags konsekvenser det kan ha for barns utvikling. Artiklene og den redigerte boken over har alle ulike fokus når de omtaler vold. Bersvendsen & Hauge (2018) fokuserer på oppfølging, hjelp og økt kunnskap som barn trenger etter voldshendelsene. Videre skriver Louis & Jonson (2017) om ulike typer for vold, der fysisk-, og psykisk vold er de mest fremtredende typene. Til slutt har Skjørten, Bakketeig, Bjørnholt & Mossige (2019) rettet et fokus mot forebygging og kontroll av vold. Dette understreker de mange sidene og elementene som følger voldsbegrepet. For å kunne hjelpe voldsutsatte barn er vi derfor avhengig av at kunnskapen vi har tilegnet oss er god nok.

8.0 Kilder

Agnete Bersvendsen, M.-I. Hauge. (2018). *"Da skjønnte jeg at nå smeller det snart" Voksne som opplevde vold i barndommen ser tilbake*. Tidsskriftet Norges Barnevern, (s. 96-109).

<https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/10.18261/ISSN.1891-1838-2018-02-03-03>

Andersland, G. K. & Mevik, K. (2016). *Barns rettsvern ved mistanke og avdekking av vold – er lovverket godt nok?*. I K. Mevik, O. G. Lillevik & O. Edvardsen (Red.), *Vold mot barn: teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger* (s. 38-51). Gyldendal.

Aveyard, H. (2019). *Doing a Literature Review in Health and Social Care. A practical Guide* (4. utg.). Maidenhead: McGraw- Hill/Open University Press.

Barnekonvensjonen. (2004). FNs Barnekonvensjon. Hentet fra Regjeringen.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078/>

Barne-og familiedepartementet. (1989). FNs konvensjon om barns rettigheter. Regjeringen.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/innsiktsartikler/fns-barnekonvensjon/fns-konvensjon-om-barnets-rettigheter/id2511390/>

Barneloven. (1981). Lov om barn og foreldre 8. april 1981 nr. 7. Hentet fra Lovdata.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7?q=barneloven#KAPITTEL_6

Barnevernloven. (1997). Lov om barneverntjenester 18. juni 1997 nr. 100. Hentet fra

Lovdata. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97/KAPITTEL_3#KAPITTEL_3

Bie, T., Aadnesen, B. N., & Hærem, E. (2014). *Barnevernets undersøkelse*. Oslo: Universitetsforlaget.

Blindheim, A. (2012). *Ettervirkninger av traumatiserende hendelser i barndom og oppvekst*. Tidsskriftet for Norges barnevern.

Braarud, H. & Nordanger, D. (2011). Kompleks traumatisering hos barn: En utviklingspsykologisk forståelse. Tidsskrift for Norsk psykologforening, (s. 968-972).

<https://psykologtidsskriftet.no/fagartikkel/2011/10/kompleks-traumatisering-hos-barn-en-utviklingspsykologisk-forstaelse?fbclid=IwAR20IOyoEKD1UjUMrAkrAfvSYPn3l1h-GPTPbCRZWj7E2KEkJYkFqoBA10>

Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2015). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid*. Gyldendal.

Christina Forsberg, Y. W. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering analys och present*. Stockholm: Natur Kultur Akademisk.

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. (6. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk

Grunnloven. (1814). Kongeriket Norges grunnlov (LOV-1814-05-17). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn>

Hagen, M. B. (2021). *Tidlige alvorlige relasjonstraumer i lys av teorier om tilknytning*. I M. B. Hagen (Red.), *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid – fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (2. utg.) (67-83). Universitetsforlaget.

Helsebiblioteket. (2016, 3. juni). *PICO*. <https://www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis/sporsmalsformulering/pico>

Heltne, U. P. Ø. (2011). *Barn som lever med vold i familien - Grunnlag for beskyttelse og hjelp*. Oslo: Universitetsforlaget.

Håkonsen, K. M. (2014). *Psykologi og psykiske lidelser* (5. utg). Oslo: Gyldendal akademisk.

Jørgensen, T. W. & Lillevik, O. G. (2016). *Traumebevisst omsorg i arbeid med voldsutsatte barn*. I K. Mevik, O. G. Lillevik & O. Edvardsen (red.), *Vold mot barn: teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger* (s. 186-204). Gyldendal.

Kate Mevik, O. G. (2016). *Vold mot barn - Teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger*. Oslo: Gyldendal.

Kvaale, M. P., & Mossige, S. (2019). *Ungdommers fortelling om egen selvskading*. I K. Skjørten, E. Bakketeig, M. Bjørnholt, & S. Mossige, *Vold i nære relasjoner - Forståelser, konsekvenser og tiltak*. Oslo: Universitetsforlaget.

Louis, M., S. & Johnson, E. (2017). *How mothers perceive their own domestic violence victimization and how it impacts their children*. *Journal of Child Custody*, (s. 34-48).

<https://www-tandfonline-com.ezproxy.uis.no/doi/full/10.1080/15379418.2017.1314206>

Mevik, K. & Edvardsen, O. (2016). *Barns rett til beskyttelse og medbestemmelse – med utgangspunkt i barnekonvensjonen*. I K. Mevik, O. G. Lillevik & O. Edvardsen (Red.), *Vold mot barn: teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger* (s. 52-67). Gyldendal.

Mevik, K., Lillevik, O. G. & Edvardsen, O. (2016). Innledning. I K. Mevik, O. G. Lillevik & O. Edvardsen (Red.), *Vold mot barn: teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger*, (s. 13-16). Gyldendal.

Myhre, M. C., Syringen, F., & Augusti, E.-M. (2019). *Helse hos barn som kommer til Statens Barnehus*. I K. Skjørten, E. Bakketeig, M. Bjørnholt, & S. Mossige, *Vold i nære relasjoner - Forståelser, konsekvenser og tiltak*. Oslo: Universitetsforlaget.

Nordanger, D. & Braarud H. (2014). *Regulering som nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi*. Tidsskrift for Norsk psykologforening, (s. 530-536).

Skjørten, K., Bakketeig, E., Bjørnholt, M., & Mossige, S. (2019). *Vold i nære relasjoner – Et felt i bevegelse*. Oslo: Universitetsforlaget.

<https://www.idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/10.18261/9788215032320-2019-01>

<https://www.idunn.no/doi/pdf/10.18261/9788215032320-2019#page=22>

Smith, L. (2018). *En kort introduksjon til utviklingspsykologi*. Fagbokforlaget.

Studsrød, I., Paulsen, V., Kvaran, I., & Mevik, K. (2019). *Barnevernspedagog. En grunnbok*. Oslo: Universitetsforlaget.

Tetzchner, S. v. (2018). *Utviklingspsykologi*. Oslo: Gyldendal.

Thidemann, I. J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter* (2.utg.). Universitetsforlaget.

Thoresen, S. & Hjemdal, O. K. (2014). Vold og voldtekt i Norge: En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv (NKVTS-Rapport 1/2014).

https://www.nkvts.no/content/uploads/2015/11/vold_og_voldtekt_i_norge.pdf

Øverlien, C. (2012). *Vold i hjemmet – barns strategier*. Universitetsforlaget.